

A Tudás oldalán

Irta Barcs Sándor

A szélsőjobboldali lapok mult-vasárnapi számában hiába kutattunk a dicső március 15-ike méltatása után: vagy semmit, vagy csak vajmi keveset találtunk. Nem írják tehát 1848 március 15-ről, mellőzik a nap, a forradalom s a forradalmat kiváltó áramlatok méltatását és magyarázatát. Mindezzel nem értenek egyet, kétségkívül becsületes dolog tehát, ha nem akarják „korszerűsíteni”, nem akarják magukévá tenni (mint egy időben Ady Endrét) és nem akarják „átfesteni”, hogy hamis könnyeket ejthessenek felette. *Őszintén bevallják, hogy nekik semmi közük Petőfiék igazán eszméletlen, vértelen forradalmához, melynek vívmányait és kívánalmait „megette az idő rozsdája”.*

A magyarázat mindenesetre kézenfekvő, hiszen tényleg, azóta kilencvennégy esztendő telt el s egyáltalán nem meglepő, ha a nyilas olvasó biccent fejével és igazságot ad „eszmei” vezetőjének, a cikkirónak. Mi köze annak a ma aktualitásához, ami egy évszázaddal ezelőtt zajlott és morajlott történelmi eseményekben? — kérdezheti s rögtön legyinthet rá: „az még negyvennyolcban történt”.

Nos, a felületes olvasónak — mondjuk csak ki magyarul: a tudatlannak — valóban nem lehet más véleménye. Elhiszi azt, amit a szája rágnak, mert igen jó, engedelmes anyag (éppen olyan, amilyennek vezetők a Szófogadó Alattvalót álmodják), elhiszi, mert vakon hiszi irányítóiban és elhiszi, mert tudása tárházában nincs elegendő érv-fegyver. Veszedelmes gyermek lélek, aki két részre bontja a világot: a jók és a rosszak csoportjára, jók a vezetők egészen legfeljéről, jók a formaruhás adószedők, jók az eszmeadagoló cikkírók és rossz mindenki, aki — valamilyen cikkírók által megmagyarázott okból kifolyólag — nem ért egyet a könnyű nyílászág elveivel. Nagyobb tudás hiányában nem ismerik minden gondolat szülőjét, a szkepticizmust, a kételkedést, mely elindul a vaksötétben, tapogatózik és meggyőződik valamely állítás igazsága, vagy ferdesége felől. Nem ismerik az emberi lélek egyformaságát, mely azonban éppen hasonlósága miatt rendkívül sokrétű, nem lehet egykönnyen skatulyázni, még kevésbé két csoportba besorítani és így általánosítani. Aztán kényelmes dolog is az, ha nem kell gondolkodni, ha csak azokért az elvekért kell kiállni, amiket másoktól hallottunk s nem kell önmagunknak kialakítani saját, világnézetünket. Az önálló gondolkodás farsztól eredményeinek örömeit, sajnos, csak kevés embertársunk élvezzi.

Nem esoda hát, ha a nyilas olvasó bólint, amikor azt olvassa egyik kedvec lapjában, hogy ezernyolcszáznegyvennyolc eszmei tartalma elavult, így hát azok az elvek, melyeket az akkori márciusi ifjak akartak kivívni, azóta elveszítették aktualitásukat, elmerültek a történelem leáldozó napjának éjszakájában. Miután seholy lapban nem tudhatja meg, hogy mi is volt az, amit a márciusi ifjak akartak, nyugodtan elfogadja az állítást és napirendre tér felette. Holott nem kerülné különösebb fáradságába, ha fellapozna egy történelemkönyvet, vagy fellapozna egy olyan újságot, mely az ellenkező póluson áll és egészen másokat mond nagy és szent nemzeti ünnepünkről (igen bőven találhatott volna

anyagot ezen a napon bármilyen ilyen laphon) s — horribile dictu! — ha még tovább is megy és megkeresi valahol azt a bizonyos Tizenkét Pontot, melyet ezek a márciusi ifjak állítottak össze s melyet Jókai Mór szövegezt meg! Bizonyára megmozdul benne valami s cikkírójával szemben ellenérveket kovácsol. Persze, mindegyre nincs szükség, ha már úgy ül le olvasni, hogy mindezt tudja is és — ha nem is a legapróbb részletekig — mindez élénken él még gondolatvilágában.

Tehát: ha tud. Mert a tudás az egyetlen fegyver, melyet a sötétség terjesztői ellen fel lehet használni, a tudatlanság pedig a legjobb talaj minden demagógia számára. Amióta ember él a Földön s amióta társadalmat alkot, mindig így volt ez. Mit kell tehát csinálni? Harcolni kell a tudatlanság ellen! Sokkal intenzívebb formában kell megreformálni a műveltség terjesztésének módjait; olcsó könyveket kell kiadni és gondoskodni kell arról, hogy ezek az értékes és tanító jellegű munkák mindehova eljussanak. Mi magunk, az Ujság hasábjain sokat foglalkoztunk ezzel a problémával; megvitattuk az irodalom és a ponyvairodalom kérdését, e sorok írója átvette a Szabad Szó című parasztságának a vándorkönyvtárak felállítására és megszervezésére vonatkozó ötletét, Kovács György pedig igen értékes és nagyon megszívlelendő vezércikkben mutatott rá arra a fontos körülményre, hogy a ponyva kiszorítása és az igazi irodalom propagálása csak abban az esetben lehetséges, ha a kiadók összefognak és együtt erővel adják a nép kezébe az olcsó, de kvalitatív műveket. Elsősorban a parasztságak a magyar literatúrába való bekapcsolódására gondoltunk mind-

ketten, de természetesen számítottunk a kispolgárságra és a munkásságra is, mely rétegek ugyan nagy és szép könyvtárai vannak, de mégis csak más az, ha kedvence könyveit megszerzheli saját könyvtárai számára. Ugy tudjuk, ez a probléma foglalkoztatja a hivatalos tényezőket is s reméljük, a megoldás nem várat sokáig magára (bizonyos mozgás máris észlelhető, egy ilyen olcsó sorozat már meg is indult).

De nemesak az írott betű területén, a szó — a szép szó, ahogy szegény boldogult József Attila mondaná — birodalmában is nagy felvilágosító és műveltséget-terjesztő erőt látunk. Sajnos színházaink zöme megelégszik a mulattatás kétesértékű irodalmi igényével, az úgynevezett „irodalmi estek” pedig majdnem mindig giccsbe fulladnak. Egy vidéki városban, például, csak úgy rendezhetnek ilyen „irodalmi estet”, ha Budapestről levihetnek egy díszölt, aki végigénekl diavatos slágereit s akinek mindenesetre sokkal nagyobb sikere van, mint az est valóban értékes részét jelentő költemények előadójának. Nem is szólva az irodalmi „átköltésekről”, melyekről csak a napokban írt egyik olvasóm, aki panaszkodik, hogy Ady Endre és József Attila verseit sok helyen ilyen átköltéssel szavalják (a „Bellehemi királyok” című bűbájós József-verse végén azt a sort, hogy „meg is kéne szoptatni már”, egyik diavos szavalónónk — nem tudjuk mi okból — így szavalta: „meg is kéne etetni már”). A dobogóról elmondott szép szó buja vetésében is rengeteg tehát a gyom, melyet minél előbb el kell távolítani. Példának odaállíthatjuk a Vigadóban rendezett „Költő és kora”, valamint „Egy ezredévi szenvedés” ciklusokat, melyek ab-

Pedig izgalmas volt...

a főhős élete éppen egy hajszálon függött, amikor... elnyomta a buzgóság! Nemrég még alattószert vacsorázott. De mióta Diavatosarnok hálója van: remekül alszik és frissen ébred!

Talán bizony a bútorvásárlás gondolatát forgatja a fejében? Soha jobbkor! Feltétlenül nézzen be hozzánk — ez még nem kerül pénzbe — s tartson szemlét bútorosztályunkon. Nem tud zavarba hozni bennünket, mert mert mindenünk van, amire Önnek csak szüksége lehet.

Magyar Diavatosarnok
BUDAPEST VII, RÁKÓCZI ÚT 70-76

szolut értékben és magas minőségi igényben a legelső helyen állnak ma Magyarországon.

A Tudás oldalán állunk és harcolunk is a Tudás oldalán, mert ez jelenti az örök haladás világhosszát, ez rejtegeti az emberséges élet lehetőségeit és ez hozza közelebb az embereket, a magyarokat egymáshoz. S a mi számunkra mindörökké irányelvek maradnak azok a márciusi eszmék, melyek még nem valósultak meg s melyek a nyilas sajtó szerint elavultak.

Mi Petőfi útján járunk tovább s a Petőfi neve hirtosíték számunkra, hogy magyar, emberi, magasztos, önfeláldozó és hősi az a ma népszerűtlen eszmei mesgye, melyhez lelkiismeretiinkkel ragaszkodunk.

— Országos jellegű képviselői működése, melyet bevált realpolitikai érteke támasztott alá, hasonló nemes ügybuzgalomból és meggyőződésből fakadt. Elsősorban és mindenkor a küzdő és dolgozó emberek ügyét karolta fel. A közalkalmazottak és a munkások érdekében elhangzott parlamenti beszédei bizonyosságot tesznek arról, hogy gondolkodását erős szociális szellem és mély nemzeti szolidaritás irányítja. Erdemes közéleti multtal, a nemzeti társadalom elismerésével érkezett pályájának erre a fontos állomására, ahol a jobb magyar jövő szent ügyét mozdíthatja elő a főváros érdekei ápolásával, a város közéletének bölcs irányításával.

— Eddig az autonómia meggyőződéses híve és érdemekben gazdag képviselője volt. Most jogi forma szerint megváltozott a helyzet, de az autonómia keretében kifejtett, több mint évtizedes munkásságával elszakíthatatlan szellemi és erkölcsi kapcsolatokat épített személye és a törvényhatóság között. Mindenkor egyik voltunk és találkozunk a nemzeti eszményekben, az erős magyar érzésben, a szociális gondolkodásban és az önzetlen közéleti munkában. Kölcsönös bizalmat és megbecsülést alapuló összefogással, harmonikus együttműködéssel szolgáltuk eddig is és fogjuk a jövőben is szolgálni a főváros érdekeit. Isten áldása legyen munkásságán! (Éljenés, taps).

Homonnay főpolgármester válasza

Általános figyelem közepette kezdte meg beszédét Homonnay Tivadar dr. főpolgármester. Mindenekelőtt hálafelekkel megköszönte a Kormányzó bizalmát, majd így folytatta:

— Nincs ebben a teremben senki és nem is lehet senki a magyar közéletben, aki nem ezzel a minden magyart összefogó igazi tisztelettel, ragaszkodással és mély-séges hálafelekkel tekintene feléje. Horthy Miklós neve jelképezi a

Beiktatták Budapest új főpolgármesterét

Homonnay Tivadar dr. nagyszabású beszédben körvonalazta programját. A magyar főváros főpolgármesterének lelkiismereti parancsa: „Feladatodat teljesítsd pártatlanul.” „Meg akarom szolgálni a legméltóságosabb kintüntetést, azt, hogy egykor felírassák a fejfámra: Jó polgára volt városának”

Ünnepi köntösbe öltözött péntek délutánra a főváros váciutcai parlamentje. Ekkor iktatták be Budapest új főpolgármesterét: Homonnay Tivadar dr.-t. Halalmas nemzeti és fővárosi zászlókat lengetett az új városháza homlokzatán a márciusi szél. A lépcsőházat délszaki növényekkel díszítették, a közgyűlési terem ugyan csak az eseményhez méltó ünnepélyes ábrázattal tekintett a beiktatási szertartás mozzanatai elé. Az elnöki emelvényen megpirosba öltözött zászlótartók az ország és a város színeivel, az ajtóban egészínkék dolmányu ajtónállók. Pontosan ötöt mutatnak a márványkandallók feletti órák. A mutatók szinte feszes vigyázállásba merevülnek, amikor megszólal az elnök esengője. Az ülés megkezdődik.

Szendy Károly polgármester ül az elnöki székekben, komolyan, méltóságos-teljesen. Sújtásos fekete diszkrét fesszül rajta. Őt követték a város fő-tisztviselői és tisztviselői, amikor ugyancsak a hivatali diszruhát öltözték magukra. A padsorok gyors egymásutánban benépesedtek szintén fekete öltözött városatyákkal és „biztonsági tag urakk”-kel. Mindegyikük arcán várakozásteljes figyelem és érdeklődés.

A beiktatás eseményei gyorsan perregnek. A polgármester megnyitja az ülést, majd pillanatok múlva felfüggeszti. Küldetését meg az új főpolgármesterét, akinek ponpázatos díszmagyarába öltözött alakja csak-

hamar feltűnik a közgyűlési terem ajtajában. A tenyerek összeverődnek. Élénk, lelkes, meleghangú taps köszönti. A főpolgármester egy szempillantásnyira megáll. Udvarias főhajtással köszöni meg a fogadtatást és óvációt, azután határozott léptekkel igyekszik tovább az elnöki emelvény felé. Szemmeláthatóan jól esett neki a szíves, magyaros üdvözlés. Elhelyezkedik a pódiumon. A hatalmas csillárok ezernyi lámpájának szikrázó fénye vetődik rá, amikor kezét a szívré szoritva, esküre nyúl az ajka:

— Én, Homonnay Tivadar, esküszöm a mindentudó és mindenható Istenre...

Egre tekintő pillantással, feszesen álltak padjukban a városatyák és a városi tisztviselők.

Amikor elröppent az eskü utolsó mondata: „Isten engem úgy segítjen!” — felhangzott az első üdvözlő szó.

A polgármester üdvözlő beszéde

Szendy Károly polgármester a következő beszéddel köszöntötte Budapest új főpolgármesterét:

— Mint a főváros első tisztviselője, az egész törvényhatóság és a magam nevében is őszinte tisztelettel és örömmel üdvözlöm Méltóságodat. A bizalom jegyében jöttünk el a beiktatás közgyűlésre, mely külső díszével, ünnepélyes hangulatával is mutatja esemény jelentőségét. Bizalommal fo-

gadjuk a legmagasabb elhatározást, de a bizalom szót Méltóságod személyének is.

— Mi a törvényben szabályozott feltételeken kívül önként adjuk Méltóságodnak azt az erőt, mely a főpolgármester működésének legfontosabb szellemi és erkölcsi feltétele. Bizalmat és támogatást ajánlunk fel ez ünnepélyes pillanatban, hogy eleget tehessen a legmagasabb bizalomból eredő megbízatásának és megvalósíthassa nemes célkitűzéseit. Ezt a bizalmat meggyőződéssel előlegezzük Méltóságodnak, főpolgármesteri működéséhez, mert azt több mint két évtizedes közéleti munkásságával meg szolgálta, kiérdemelte. Nem kívülről jött, hanem közülünk emelkedett a főpolgármesteri székbe. A közgyűlési padokból jött erre a helyre, hogy most hivatalos hatalommal szolgálja eddigi eszményeit, a keresztény Budapest életérdekeit. Kezdetől fogva Wolff Károly dr. realpolitikájának, szellemének és táborának volt egyik reprezentánsa, az ő oldalán harcolt azért a programért, mely városi szervezetében és kulturájában egyaránt méltó fővárost épített, a megnagyobbodott Magyarország számára. Fáradságtalan tevékenysége és a város iránt érzelt szeretete általános elismerést nyert, amikor a törvényhatóság bizottság annak idején az örökös bizottsági tagok sorába iktatta.

magyar egységet, az ő szelleme világít a magyar feltámadás diadalmas útján és az ő bölcsesége mutatja meg az ezeréves magyar nemzetnek, merre vezet az út a második ezredéhez. Ezen az úton, a szentistváni magyar birodalom vérel és dicsőséggel kikövezett útján kívánunk előrehaladni nemzetünk jövőjébe vetett fanatikus hittel. Magára vessen, aki a magyarság történelmi útjába állt és kihívja a sorsot maga ellen. Ennek a városnak valamennyi igaz magyar polgárát áthatja az öntudat és a magyar hűség. Ezzel a hűséggel fordulunk valamennyien a főméltsága és egész fennkölt családjára felé, hálát adva a nagy Istennek, hogy e sorsdöntő időkben a Horthy név ragyog vezérelt fényben a magyar nemzet homlokán. Hálásan köszönöm a helyigazgató uraknak, hogy megismerhettem a bizalommal kinevezésre előterjesztett szíves volt. Ez a bizalom belőlem a hűség kötelezettségét váltja ki.

Hűség és szeretet

Tisztelt Közggyűlés! A hűség és a bensőséges szeretet áramlik át a lelkeimen ezekben az ünnepi pillanatokban, midőn Budapest székesfőváros főpolgármesteri székét elfoglalom. Tudom, hogy mire vállalkozom. Bizalmat kérek, hogy megszolgálhassam a legszebb és legmértősebb kitüntetés: azt, hogy egykor felirhassák a fejfámra: *Jó polgára volt városának*. Huszonkét esztendővel ezelőtt Budapest önkormányzatának működésében. Ez a terület se tárgyi, se személyi vonatkozásban nem idegen előttem. A közös munkában eltöltött évtizedek során megtanultam értékelni és tisztelni Budapest törvényhatósági bizottságát. Méltó tisztelettel tehet megengedni, hogy nyílt őszinteséggel mondjam el nézeteimet és célkitűzéseimet. Nyílt őszinteséggel, mert az őszinteséget és a nyíltságot közeletünk egyik legfontosabb alapvető követelményének tartom.

A város igazgatásában felvetődhetnek ellentétek, keletkezhetnek viták, adódhatnak problémák, amelyekben talán nem egyszerű a megfelelő megoldás. De van egy terület, amelyen egyek vagyunk mindannyian és ez fővárosunk autonómia, annak odaadó szeretete, hű szolgálata. Ez az autonómia megállta a történelmi próbák egész sorát. Bebizonyította, hogy méltó a milliós város ügyeinek vitelére és felelősségvételére, felelősségteljesítésére alkalmas arra, hogy Budapest sorsát irányítsa, higgadtan, a jövőbe látó szemmel.

Nyolcvannyalc város figyel ide

Tizennyolc törvényhatósági jogú és hetven megyei város figyel arra, ami ebben a teremben történik. Meggyőződésem, hogy autonómiánk továbbra is méltó maradjon az ország első városának megkülönböztetett szerepére. Közéleti pályámon hirdetem és követeltem a szociális politikát. Az én szociális politikám forrása a Rerum Novarum mellett a Quadragesimo Anno és boldog lennék, ha főpolgármesterségem során több könnyet tudnék letörölni, mint amennyit eddig módomban volt. Ebben a szociális szellemű keresztény politikában sem lehet különbség keresztény felekezetek között. Tisztelem mindenkinél a vallásos meggyőződését, nagyra értékelem a hit nyílt megvallását, magam is büszkén vallom fennem keresztény katolikus hitemet, mert erre tanít Róma, a vértanúk örök Rómája. Benső meggyőződésem, hogy az államalkotás sziklaszilárd alapjait a hit fényében rakta le első szent királyunk. Viszont hűsége állapotja megkorunk két nagy elméje Raffay Sándor és Rabas László — és pedig a katolikus meggyőző érzéseinek megfelelően — hogy további fennmaradásunk útja csak a keresztény felekezetek testvéri összefogásának szilárd fundamentumán vezethet.

Budapest kettős szerepe

Budapest kettős szerepet tölt be az ország életében. Az egyik statikai jellegű és abban a tényben jut kifejezésre, hogy Budapest Magyarország fő- és székvárosa. A másik szerepe azonban dinamikus. Dinamikus mozgató erő élt a múltban is mindig és élni fog

a jövőben e város falai között. Budapest dinamikai ereje abban nyilvánul meg, hogy megérti és összeegyezteti a maga hivatását a nemzet legégetőbb és legelsőrendűbb feladataival.

A trianoni időkben óriási felkötél volt ez a város, a nemzeti elkövetett vérlázító igazságtalanságnak kontinentális lávócsapásokba világító fátyla. Amikor a munkanélküliség réme fenyegetett, Budapest polgárainak áldozatkészségével és a kormányzat közreműködésével stabilizálta pénzügyeit és páratlan értékű munkaaltságot teremtett. Amikor a korszak fokozottan előtérbe helyezte a szociális gondolatot, Budapest olyat

Becsületes magyar munka!

Főpolgármesteri működésem céljából a becsületes magyar munkát választom. Ezek között legkiemelkedőbb a helyes szociális fejlődés biztosítása és a mai időkben különösen nagyfontosságú a rendteljes fenntartása. Az előbbihez szív kell. A jó Isten, úgy érzem, ezt megadta nekem. Az utóbbihoz hajthatatlan, megalkuvást nem ismerő, elszánt akarattal. A jó Isten ezt sem vont meg tőlem. Élni fogok mindkettővel az ország és a főváros javára. A magyar fővárosnak vagyok a főpolgármestere, ez a tény parancs lelkiismeretemnek. Ez a parancs pedig így szól: Feladatodat pedig teljesítsd pártatlanul! Én nem fogok félni lelkiismeretemmel találkozni — mert ezt a parancsot teljesíteni fogom.

Hivatali jogkörömmel élni fogok, de sohasem fogok visszaélni. Ez a közigazgatás a főváros parlamentje. Minden tagjának vannak jogai és kötelességei. Kérem a törvényhatósági bizottsági tag urakat, hogy mind a kettőt gyakorolják. Meggyőződésem, hogy a mi fővárosi parlamentünknek minden egyes tagját Budapest és a főváros lakossága iránti szeretet, nagy munkakészség és önzetlen közéleti tevékenység szelleme hatja át. Törvényem az, hogy a főváros és környéke, valamint a falu találja meg és érte meg egymást. Gátat kell azonban vetni az olyan törekvéseknek, mely rövidke budapesti tartózkodás jogcímén főleg a szociális juttatásokra formál indokollanul igényt. Fel kell vetni valamely méltányos szelektív gondolatot, mert ez a város nem lehet hűtlen azokkal az óslakó polgárral szemben, akik itt évtizedeken át dolgoztak, adót fizettek és akik nehéz helyzetükben joggal várnak elsősorban az ő Budapestjüktől megértést és szeretetet.

Több mint két évtizeden át képviseltem a törvényhozásban és az autonómiában a fővárosnak azt a részét, amelyben a legtöbb szegény ember lakik. A munkásság és más kis egzisztencia. Ezekhez sem fogok soha hűtlenné válni. Jól ismerem őket, gondolkodásukat, bajukat, erőnyeiket és gyengéiket egyaránt. Sokat sajnoltam a szívem, a lelkeim. Amikor róluk beszélek, a munkásságról, a nagyváros nincstelenségeiről, szegényeiről, küszködő kis egzisztenciáiról és sok minden más részéről, újból hallom Serédi Jusztinián hercegprímás szívbemarázó figyelmeztetését a keresztény felebarátai szeretetről, amelynek alapja az, hogy mindenki a maga méltóságát megőrzi. Általán van és amelynek következtése az, hogy „minél inkább elismerjük és cselekedeteinkkel is megvalljuk a közös Átyát, egyéni és nemzeti életünkben, annál inkább testvér módjára kezeljük egymást”.

Mindennapi lét, boldogulás, magánélet

Konkrét cselekedetekkel kell szolgálnunk a dolgozó tömegek felémozdulásának misszióját! Azokra a kérdésekre kell összpontosítani a figyelmünket, melyek a főváros lakosságának hivatásos mindennapi életével, boldogulásával, segítségével, békés magánéletével, kiegyensúlyozottságával vannak összefüggésben. Budapest alapja és talpköve mindig a munka volt. Tegyük meg tehát mindent, hogy Budapest lakossága az igazságosság, a józan belátás jegyében barátságos és mentőre érezze azt a Budapestet, amely nem éri be a szociális juttatások harmatcsöppjével, hanem a mai kivételesen nehéz viszonyok ellenére intézmé-

és annyit tett ezen a téren, hogy kivívta Európának, de mondhatjuk a világ valamennyi metropolisának figyelmét és elismerését.

Tudomásul kell vennünk, hogy Budapest ma a háborús kötelezettség teljesítésének maximumát várja és követeli nemzetünk sorsdöntő érdeke. Az a Budapest, amely tudatában van kötelességének, nem adhat menedéket a dözsölésnek, a hivalkodó tobzódásnak, a gonosz lelkiismeretlen spekulációnak. Nem tűrheti meg polgárai között a háborus konjunktúra vakmerő, mindenre elszánt vámszedőit, akik mások nélkülözéséből, mások szenvedéséből akarnak jogtalan előnyt szerezni és aranyat facsarni.

nyesen dolgozik felemelésükön és megerősítésükön.

A kormányzat bölcsesége eleve megakadályozta, hogy anarchia vagy áruanarchia veszélyeztesse az embereket, különösen a szerényebb rétegek mindennapi életét. Budapest teljes erővel bekapcsolódott a közellátással összefüggő hatalmas feladatokba. Meggyőződésem, hogy a főváros a maga szervezetszerveletével, gyakorlatával, mindenekfelett azonban polgárainak józanosságával, alkalmazkodóképességével és mértékű tartásával értékes segítő társa lesz a kormányzatnak a jövőben is és ebben a vonatkozásban is. Ez a kérésem a város valamennyi jóérzésű polgárához, amikor együttes küzdelemre hívom fel őket, a hisztérikus készletgyűjtés megszállottjai és a feledőitlen, túlzó kritizálók ellen. Budapest valamennyi polgára tagja annak a mindenekfelett való közösségnek, amelynek ezeket a háborus esztendőket a miniszterelnök ur által követelt teljes százszázalékos önfeláldozással, fegyvellemmel, öntudattal kell átélnie. Mi felelősek vagyunk az eljövendő nemzedékeknek. Hitvány ember az, akinek van bátorsága panaszkodásban, méltatlankodásban és igazságtalan kritikában nyilatkozni ezekben a megpróbáltatásokkal teljes történelmi időkben.

„Nincs még egy ország...”

Nincs még egy ország a kontinensen, de talán az egész földkerekségen sem, amely — hála a Kormányzó Urunk bölcsességének — ilyen konzolidált viszonyok között és ennyire szerény áldozatokkal tudja átküdeni magát az utolsó évek rettenet viharán. De senki ne próbáljon megbujni ennek a biztonságnak Siegfried-vonalá mögött. Ha út a történelmi óra, edzett és áldozatkész polgárságnak kell képviselnie Budapestet minden téren, ahova a kötelesség állítja.

Kéréssel és komoly figyelmeztetéssel fordulok a főváros közigazgatási és üzemi alkalmazottaihoz. A nehéz időkben tegyenek meg mindent a rájuk rótt feladatkörben, mert ma mindenkinek, aki magyarnak érzi és vallja magát, többet kell tennie, mint amennyi a kötelessége. Az aktív és paragrafusok között lássák meg a látképet és abban a nehezen élő, nagyon küzdő embert. Dolgozzanak abban a tudatban, hogy a hozzájuk forduló tanácsot és segítséget várnak az ő városok tisztviselőitől.

Komoly figyelmeztetésem a tisztviselői karhoz, hogy bárki álljon előttük, előkelő ur, vagy egyszerű szegény ember, emlékezzenek arra, hogy mi vagyunk a főváros lakosságáért és nem a város lakossága van értünk. A hivatal kizárólag munkahely, ahol nincs jogosultsága semmi más funkcionálnak. A fővárosi hivatalok iróasztalainál, műhelyeiben, munkatermeiben, nincs helye a politikanak, mert a politikát a kormány irányítja és senki más. Ez a feladata és egyben ez a kötelessége.

Az új gondok új problémákat vetnek fel és új feladatokat rónak városunk adminisztrációjára. Meggyőződésem, hogy azok, akik felkészültek az autonómia szolgálatára, a jövőben is esküjükhöz híven teljesítik kötelességüket, megértéssel és készséggel foglalkoznak a feleket, szeretettel segítik a szegényeket, az elhagyatottakat. És minden körülmények között érvényesítik annak a rendelkezésnek a szellemét, amelyben a polgármester a főváros polgárai, tehetősek és gyengék, avagy a háboru sebesültjei, rokkantjai, avagy hősi halottainak

hátramaradottjai iránt megkülönböztetett bánásmódot ír elő. Ott azonban, ahol — ellentétben ennek az érdemes tisztviselőtábornak tradíciójával — udvariasságot, nem-törődömséget, részrehajlást, vagy hatáskörrel való visszaélést tapasztalunk, a beavatkozás és a megtorlás kiméletlen lesz.

Őrséget állunk!

Sokkal komolyabb időkkel élünk, semhogy a békeidőkhöz illő elképzelésekkel és programokkal foglalkozhatnánk a magunk és mások fantáziáját. A mi feladatunk az, hogy őrséget álljunk az értékek előtt, amelyek Kelet és Nyugat találkozáspontján a nemzeti gondolat és az európai kultúra sugárzó fényével öntik el ennek a városnak minden kövét. Állunk a vártán és várjuk, mikor kondulnak meg a harangok... A harangzóban nemcsak a történelem muzsikál, hanem az Isten is üzen. Ha indulót kongatnak a harangok: meggyünk a hadak útján. Ha pedig egyszer majd békét üzen nekünk magyaroknak, ezzel a harangzóval az Ursten, olyan helyzetet kell találni azoknak, akik utánunk jönnek, hogy lélekben összeforrt, magyarságában rendíthetetlen, igazságos és boldog Budapestet kormányozhassanak tovább.

Lelkiismeretem sugallatától és keresztény hilemtől indítva esküvel végzem szavaimat. Mindazt amit mondtam, bensőségesen és igazán érzem és boldog volnék, ha ily értelemben szeretett fővárosunk javára eredményesen is cselekedhetnék. Szilárd az elhatározásom, hogy fogok is cselekedni. Isten engem úgy segítjen! (Szűnni nem akaró taps és lelkes „Éljen”-kiáltások.)

*

Budapest új főpolgármestere bemutatkozott. Csupa olyasmit mondott, amit mindnyájan aláírhatunk.

A Kormányzóhelyettes üdvözlése

Győr város törvényhatóságának közgyűlésén Polneczky Lipót főispán megemlékezett vitéz Nagybányai Horthy Istvánnak Kormányzóhelyettes történet megválasztásáról és bejelentette, hogy a választás napján a törvényhatóság nevében hódoló táviratot intézett a Kormányzóhelyettes ur ő főméltsága felé. A bejelentést a közgyűlés nagy lelkesedéssel vette tudomásul.

Szolnok megye törvényhatósági bi-

Kereslet-Kínálat

Olcsón és jól vásárol
NŐIKABÁTOT
NŐIKOSZTUMOT
„RECORD” Károly-irt 3/a lélem.
(Broadway-mozsi ház)

Vendéglői berendezések

sörkimerő készülékek, asztalok székek, bülhárdszálak, kerli butorok, jégszerények, evőeszközök, tálcák, tálak nagy választékban.
HEXNER, VII., Király-utca 25.

Elveszett

e hó 19-én
1/55 óra tájban.
Fő-utca—Margit-út 5. villamos és Koháry-utca között egy index, származási és működési bizonyítványokkal. Kérem a becsületes megtalálót, hogy a reá nézve értéktelen iratokat jutalom ellenében adja le a lap kiadó-hivatalánál, az apróhirdetési osztályon. 581

Cipőeladó

fiatal férfi vagy nő, öskeresztény vagy tanúsítványos felvételt. „Azonnal 11746” jelzőre Blocknerhez, Városház-u. 10. 1075

Mondanivalót ráadásul még az őszinteség melege fűtötte át. Megfogta a hallgatósága szívét, lelkét. Szimpátia, bizalom és kellemes reménykedés ébredett a beiktató közgyűlés többszázfői részvevőjében hogy azután ugyanezek az érzések hassák át Budapest lakosságát is. A programbeszéd elhangzása után a városatyák szoros gyűrűje vette körül az új főpolgármestert. Gratulálni akartak, a kezét szorongatták, alig tudta áttörni az ünneplők lelkes táborának négy-öttszörös falát.

Het utótt a belvárosi plébániatemplom ódon toronyórája, amikor a Váci-utcaiban ünnepi hangulatban szétszéledtek azok, akik tanúi lehettek Homonnay Tivadar dr. ünnepélyes installációjának.

Kállay miniszterelnök bemutatkozó beszédének visszhangja a külföldön

BERLIN: Kállay miniszterelnök parlamenti bemutatkozó beszédét berlini politikai körökben Magyarország vitéz politikai állásfoglalásának tekintik, amely megállapítja a Németországgal évszázadok óta szövetséges és baráti Magyarország politikai irányát. A Wilhelmstrassén különösen kiemelték, hogy a miniszterelnök hitelt tett a bolsevizmus elleni harc mellett és ugyanezkor kormányprogramot adott a belpolitikai kérdések megoldására. A miniszterelnök programja világos állásfoglalást jelent a legégetőbb népi kérdések megoldása mellett is, amelyeket minden népnek meg kell oldania, ha önmagát és kulturáját meg akarja őrizni. A miniszterelnök a zsidókérdés megoldását az új kormány egyik fontos programjává tette és egyidejűleg mélyreható intézkedéseket jelentett be ezen a téren.

BERLIN: Valamennyi lap foglalkozik a magyar miniszterelnöknek a képviselőházban elmondott beszédével és kiemeli, hogy a miniszterelnök beszéde programot adott, amely hangsúlyozta Magyarország részvételét a háboruban és külpolitikai együttműködését a tengelyhatalmakkal.

MILANO: A Relazioni Internazionali hosszú cikkben foglalkozik Kállay Miklós miniszterelnök személyével és politikai egységével. Megállapítja, hogy a magyar kormány vezetésében beállott változás nem je-

zottsága pénteken tartotta meg rendes évnegyedes közgyűlését Alexander Imre alispán elnöklésével. Megemlékezett vitéz Nagybányai Horthy Istvánnak, Szolnok megye választott felsőházi tagjának kormányzóhelyettesessé történt megválasztásáról. A bizottság tagjai lelkesen ünnepelték a Kormányzót és a Kormányzóhelyestest. A közgyűlés elhatározta, hogy a Kormányzóhelyettes urat hódoló feliratban üdvözli.

MEGJELENT

ZSOLT BÉLA
*
TANULSÁGOK ÉS REMÉNYSÉGEK

CIMŰ KÖNYVE

Ara 10 pengő

Kapható Erzsébet-körút 44. l. 10. és az Ujság kiadó-hivatalában, Aradi-utca 8.